

Повна назва: Практика перекладу першої мови**Статус:** Нормативна

Метою викладання навчальної дисципліни “**Практика перекладу першої мови** (німецька мова)” є навчити студентів практично застосовувати знання з теорії перекладу, користуватися фаховою спеціалізованою літературою та словниковим фондом; сформуванню у студентів- спеціалістів/магістрів навички усного та письмового перекладу з німецької мови на українську і навпаки, розвивати вміння реферувати зміст прочитаного іноземною мовою.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Для досягнення поставленої мети курс передбачає виконання таких завдань: опрацювання текстів різних стилів розпланованої тематики, вивчення засобів перекладу еквівалентної та без еквівалентної лексики. здійснення тренування перекладів німецькомовних текстів, що містять складні лексичні звороти та мають граматичні труднощі. розвиток вміння усного послідовного перекладу та писемного мовлення.

Тематичний план дисципліни «Практика перекладу першої мови» складається з шести змістових модулів, кожен з яких містить в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми та методи навчання:

1) практичні заняття, що передбачають ознайомлення студентів з перекладознавчою проблематикою і способами її вирішення, вдосконалення вмінь і навичок усного і письмового перекладу з німецької мови на українську і навпаки. Особлива увага приділяється таким аспектам, як перекладацькі трансформації та функціонально-стильові труднощі перекладу.

3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Лексико-семантичні проблеми перекладу <i>Lexikalisch-semantiche Problemeder Übersetzung</i>				
Тема 1. Виявлення семантичного значення лексичних одиниць під час перекладу та вибір перекладацького відповідника Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	4	0	2	2
Тема 2. Підбір еквівалентів для похідних та складних слів» не зафіксованих у двомовних словниках	4	0	2	2
Тема 3. Без еквівалентна лексика. Основні способи перекладу Переклад власних назв. Правила правопису	8	0	4	4

власних назв. Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).				
Тема 4. Особливості перекладау слів-реалій та структурнихекзотизмів. Робота зі словником слів-реалій Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	10		4	6
Тема 5 Особливості перекладу іншомовних слів.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 1	30		14	16
<i>Змістовний модуль 2. Перекладацькі трансформації</i>				
Тема 1. Основні способи лексико-семантичних трансформацій. Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	4		2	2
Тема 2. Основні способи граматичних трансформацій Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	8		4	4
Тема 3. Основні способи лексико-граматичних трансформацій Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	8		4	4
Тема 4. Основні способи стилістичних трансформацій Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	10		4	6
Разом за змістовим модулем 2	30		14	16
<i>Змістовний модуль 3. Граматичні проблеми перекладу. особливості</i>				
Тема 1 Комунікативне навантаження членів речення в німецькій мові.. Загальна характеристика категорії комунікативного завдання речення та засоби його вираження.	8		4	4
Тема 2. Відхилення від норми при розташуванні присудка	6		2	4
Тема 3. Врахування при перекладі місце положення підмета», додатків та обставин	8		4	4
Тема 4. Переклад речень з присудком у формі сталого виразу	8		4	4
Разом за змістовим модулем 3	30		14	16
<i>Змістовний модуль 4. Особливості перекладу іменників та дієслів</i>				

Тема 1. Іменник. Особливості перекладу..... Врахування числа іменників під час перекладу..... Відмінкові форми та особливості їх перекладу.	8		4	4
Тема 2 Особливості перекладу дієслів Особливості перекладу форми теперішнього часу.	6		2	4
Тема 3 Особливості перекладу форм минулого часу [Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt)	8		4	4
Тема 4. Особливості перекладу форм майбутнього часу	4		2	2
Тема 5. Особливості перекладу модальних дієслів..... Переклад дієслів» якіманіть модальне значення	4		2	2
Разом за змістовим модулем 4	30		14	16
Змістовий модуль 5 . Особливості перекладу граматичних конструкцій.				
Тема 1 Особливості перекладу речень з прийменниковими конструкціями та займенниковими прислівниками Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	6		2	4
Тема 2. Переклад пасивних конструкцій Особливості перекладу дієприкметників, дієприкметникових зворотів Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).....	8		4	4
Тема 3Переклад означення, вираженого конструкцією zu + Partizip I Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	8		4	4
Тема 4. Переклад поширеного означення	8		4	4
Разом за змістовим модулем 5	30		14	16
Змістовий модуль 6Переклад інфінітивних конструкцій. Умовний спосіб (Кон'юнктив): особливості перекладу				
Тема 1. Переклад інфінітивних конструкцій haben / sein + zu + Infinitiv Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	6		4	2
Тема 2. Особливості перекладу умовного способу. Мовний тренінг (виконання вправ для вдосконалення навичок усного та письмового перекладу).	6		4	2
Тема 3. Загальноприйняті міжнародні скорочення в ділових документах	6		4	2
Тема 4. Ознайомлення з найбільш вживаними скороченнями в німецькій та українській мовах.	4		2	2

Тема 5. Ознайомлення з найбільш вживаними сталими словосполученнями.	4		2	2
Тема 6 Хибні друзі перекладача.....	4		2	2
Разом за змістовим модулем 6	30		18	12
Усього за рік	180		88	92

Задачі вивчення дисципліни полягають:

- у розвитку вміння усного послідовного перекладу та писемного мовлення;
- в ознайомленні з перекладацькими трансформаціями та функціонально-стильовими труднощами перекладу.
- в ознайомленні з лексико - семантичними та граматичними проблемами перекладу та шляхами їх подолання..
- в опрацюванні текстів різних стилів розпланованої тематики;
- в умінні аналізувати переклад текстів різних функціональних стилів;
- у вивченні засобів перекладу еквівалентної та без еквівалентної лексики;
- у здійсненні тренування перекладів німецькомовних текстів, що містять складні лексичні звороти та мають граматичні труднощі.
- в оволодінні загальноприйнятими міжнародними скороченнями в ділових документах;
- в ознайомленні з найбільш вживаними скороченнями в німецькій та українській мовах, а також з найбільш вживаними сталими словосполученнями..

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- класифікації видів перекладу, поняття міжмовної і міжкультурної комунікації, адекватності та еквівалентності перекладу;
- прагматичні, граматичні та стилістичніаспекти перекладу;
- основні закономірності процесу перекладу, основні напрями перетворення тексту в процесі перекладу, редагування;
- основні види перекладацьких відповідностей;
- здійснювати попередній перекладацький аналіз тексту;
- виробляти цілісну стратегію перекладу тексту, виходячи з його жанрової приналежності, смислового наповнення, з урахуванням комунікативного завдання та мети перекладу, адресата, функціонально-стильової характеристики й інших екстралінгвістичних факторів;
- здійснювати високоякісний письмовий переклад на основі комплексного обліку смислової структури оригіналу та за дотриманням існуючих у мові, на яку здійснюється переклад, норм побудови грамотного і зв'язного тексту;
- правильно оформляти текст перекладу відповідно з нормами і узусом мови перекладу.

- закономірності і структуру перекладацького процесу як особливого спеціалізованого виду мовленнєвої діяльності;
- види лексичних, граматичних і стилістичних розбіжностей між іноземною і українською мовою;
- рівні еквівалентності у перекладі;
- перекладацькі прийоми і трансформації (додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, ампліфікація, експлікація, компенсація, логічне переосмислення, перестановки, поєднання і розділення речень) ;
- структурні і лексико-граматичні особливості реферативного перекладу. критерії оцінки якості перекладу;
- критерії оцінки якості перекладу.

уміти:

- здійснювати повний письмовий переклад текстів публіцистичного, офіційно-ділового і наукового стилів відповідно до фаху студентів;
- здійснювати усний послідовний (абзацно-фразовий) переклад у професійно значущих сферах: суспільно-політичній, фахово-діловій, науково - фаховій;
- робити усний реферативний переклад аудіотекстів і матеріалів електронних засобів масової інформації;
- робити письмовий і усний реферативний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів (статей, монографій, виступів державних і громадських діячів тощо.
- володіти перекладацькими прийомами і трансформаціями;
- відрізняти вільні словосполучення від усталених;
- розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті;
- знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому „несправжніх друзів перекладача” ;
- знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, без еквівалентну лексику, власні імена, скорочення і аббревіатури, цитати.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 години / 4 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання самостійних письмових аудиторних робіт; усні відповіді на практичних заняттях, залік у 3 триместрі.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, надання відповідей біля дошки, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Підсумковий контроль з дисципліни «Практика перекладу першої мови» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку у третьому триместрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

П'ятий курс (третій триместр)- залік

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	5	2	20
Опитування на сем. заняттях	5	6	30
Творчо-пошукова робота	10	1	10

Виконання письмової самостійної роботи	10	1	10
Загальна кількість балів			70
Залік			30
Всього за триместр			100

Викладач:

Мукатаєва Ярослава Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу з німецької мови ЧНУ ім. Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності – 42 роки. Кількість виданих наукових праць – більше 30. В 2009 році захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальності 10.02..04 – германські мови. Тема дисертації: «Німецький прозовий шванк: лінгвостилістичний, прагматичний та когнітивний аспекти»

Сфера наукових інтересів – лінгвостилістика, прагматика і лінгвокогнітологія художнього тексту.